

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytösdékben.

Rendkívüli közgyűlés a városnál.

Egy csodálatosan rövid közgyűlése volt tegnap a városnak. Egy csomó teljesen előkészített ügy pergett le, a melyekre vita nélkül jó formán csak az Ament kellett rámondani.

A közgyűlést Saára Gyula dr. polgármester vezette, a ki 3 óra után nyitotta azt meg.

Kerekes Lajos dr. főjegyző a vízvezetési műlyfúrású kutak készítésének vállalatba adásáról tett előterjesztést. A tanács a vízvezetési s pénzügyi szakosztály együttes megkezdési alapján Zsigmondy Béla vállalkozó ajánlatát tartja legelőnyösebbnek, a ki 74 ezer 200 kor.-ért vállalta a 20 mély fúrású kut megépítését. A fúrás teli idején is végezhetik s a vállalkozó a szerződés után 60 nap alatt két géppel köteles megkezdni a kutfúrást, amely után 30 nap múlva a harmadik kut fúrását is meg kell kezdenie. A közgyűlés utasította a t. főjegyzőt, hogy a szerződést minél előbb kössék meg, valamint, hogy a szerződés pontjai betartásának. — Rauscher Béla v. b. t. örömmel látja, hogy a hosszú évtizedeken keresztül vajudó vízvezeték építésének ügye végre odajutott, hogy a munka megkezdéséről szólhatunk. *Ebben az ünneplés pillanatban a város polgárainak köszönetét és hálaát fejezi ki azok iránt, a kik ennek a nagy műnek az előkészítésén fáradoztak.* (Élénk éljenzés.)

A házipénztár az előre nem látott, de a közgyűlés által megszavazott kiadások folytán kimerült. Ezért póthitel megszavazására van szükség, a mely a költségvetés egyéb rovataiban talál feledzetet.

Az országos vásárkor jövő évi megállapítása a következő napokra történik:

Február 13. és 14. Bőjtű vásár.

Április 24. és 25. Szent György napi vásár.

Június 19. és 20. Szent Iván napi vásár.

Augusztus 21. és 22. Bertalan napi vásár.
Október 23. és 24. Dömötör napi vásár.
December 18. és 19. Karácsonyi vásár.

A közgyűlés jóváhagyás végett fölterjesztí a kereskedelemügyi miniszteriumba.

A földművelésügyi miniszter a *háziipari lapfolyam* anyagbeszerzésére 2000 korona, egyéb szükségletekre 1000 korona államsegélyt utalványozott. Ez január egytől folyósították. A közgyűlés köszönő feliratot intéz a miniszterhez, mert ezáltal a nép téli foglalkoztatása lehetővé válik.

Az *ipariskola* megépült, a használatnak azonban csak 1910 január 1-én adják át, a miniszter mégis az 1909 évre kiutalta már a 4000 kor. évi államsegélyt. Mivel ezt az összeget az idén nem használják fel az iskola építési költségeinek törlesztésére, a tanács indítványozza, hogy a közgyűlés vegye tudomásul és használja fel a be rendezés költségeire, valamint a tanoncotthon felszerelésére. A miniszterhez köszönő iratot küld a közgyűlés, azután Saára Gyula dr. polgármester indítványára jegyzőkönyvben mond köszönetet *Mannorff Géza* báró orsz. képviselőnek, a ki a város érdekében a miniszternél közbenjárt.

A *font-ház* (a belvárosi iskola alatti bolt-helyiségek) bérlete ez év nov. 1-én lejárt, a közgyűlés intézkedik, hogy újra bérbeadjassék. *Farkasdy Dezső* v. b. t. rámutat erre az anomáliára, hogy nov. 8-án gondoskodunk az egy hét előtti bérbeadásról. Saára Gyula dr. polgármester teljesen indokoltan tartja *Farkasdy* indítványát, sőt jelzi, hogy ő már intézkedett is, hogy az összes hivatalok naplótartsanak a városnál előforduló lejáratok nyilvántartásáról, a melynek mása a polgármesternél is meg legyen. A jelen esetben semmi hátrány nem származott a késedelemből, de a felsőbb leányiskola szubvenciójának meg-

szünését épen egy ilyen terminus-mulasztásnak kell betudnunk.

Szabolcsvármegye átiratát, amelyben az *aradi vértanúk* veszélyhelyének állami megváltását indítványozza, a közgyűlés egyhangulag helyesli.

A város több földjének bérbeadását a közgyűlés elrendeli.

Knitthoffer Ferenc (Csonka-utca), *Kovács József* (Szeder-utca), *Wellner János* (Budai-ut és Kégl György-utca sarkán a Kégl György-utca-ra néző négy telek) *telekeldarabolási kérvényét* a közgyűlés — ámbár azoknak nagysága a szabályrendeletnek nem felel meg — kedvezően intézi el, mert ezáltal elősegíti az esztetikának meg nem felelő kerítések eltüntetését és módot nyújt csinos, megfelelő lakások építését, ami által a lakásműzériák nyernek megoldást.

A közoktatásügyi miniszter az *iszr. vallás-község kérelmét*, amelyben iskolai államsegélyt kért — elutasította.

A polgármester betereszti *Reé István főkapitány ügyében* hozott határozatát. Az egyik lap ugyanis a nyár folyamán azzal a súlyos és durva hivatali visszaéléssel vádolta Reé főkapitányt, hogy megvesztegette magát. Reé István fegyelmi vizsgálatot kért maga ellen, a polgármester a vizsgálat eredményét bejelentette, hogy t. i. a főkapitányt a fegyelmi vétség alól teljesen felmentette és csak formai szabálytalanság miatt figyelmeztette őt. (T. i. a főkapitány bűne az volt, hogy egy félnek a folyamodását — ingyen a hivatalban készítette el.) (Éljenzés.)

A közgyűlés fél 4 órakor végződött.

Chicago.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —

Az utca ismeri már a tüzoltó trombita harsogását, mindenki tisztelettel félreáll az az utból. Még indulás közben egy automatikus készülékkel meggyújtják a gőzszivattyút, hogy mire odaérnek, a legközelebbi vízvezetési csőbe csak bele kell illeszteni s a gép teljes gőzzel nyomja a vizet a csővekbe. A kocsi kerekei gumival vannak borítva, hogy a gyors hajtás közben a kriminálisan kényelmetlen kövezeten még a tüzoltó kocsi erős kerekei se törjenek össze. Rendkívül szépek persze a tüzoltó lovak, a melyekért épen nem sajnálják darabonként a 800—1000 dollárt. Borzalmasan szép tüzet láttam New-Yorkban a kikötőben, ahova egyszerre 3—4 irányból vonult ki a tüzoltóság. Csuffá is tették egy rövid negyedóra alatt az egész tüzet úgy, hogy csak egy vékony sárgás füstszalag mutatja, hogy ott emberek vagyona és élete forgott veszedelemben. Azt is meg kell azonban vallani, hogy egy-egy tüz esetet alkalmával nem a tűz okozza a

nagyobb kárt, hanem a víz. A tüzoltók rombolnak mindent, amihez hozzáférnek. A kocsijuk fel van szerelve vasrudakkal, azokkal 3—4 oldalról bedöfik a ház oldalát s víződnél árasztják el az egész épületet, mire elmennek, meg lehet indítani a kuta-tást arra nézve, hogy mi micsoda volt az eredeti műveltében. A tüzoltók azonban nemcsak az égő házat nem kimélik, de magukat sem. Ezt annál inkább teszik, mert nehéz munkájukért jól fizetik őket, 800—1000 dollár évi fizetést kapnak, azonfelül szerencsétlenség esetére egy őt, valamint családjuk gazdag kárpótlásban részesülnek. A tüzoltó telepek száma rendkívül nagy, Jounstown 70 ezer lakosára pl. 13 tüzoltó állomás esik. A tüz esetet helyéről könnyen tudomást szerezhetsz az egész város, mert minden város nagyszámu tüzkerületre van beosztva s a tüzoltó laktanya bűgő vészkiürte azonnal értesíti róla a város lakosságát.

Pardon!

Valahol Chicago egyik külvárosában maradtunk el a tüzoltás egyszerű intézményének tanulmányozásánál. A város igazi érdekességei azonban nem a külvárosokban, hanem benn a 30 éves Chicagóban vannak.

A Michigan partja csupa 10—30 emeletes palotát tár a szemünk elé. Itt nem követtek el az esztetika arculapására azt a botrányt, hogy a partot otromba lerakódó helyekkel rakták volna volna tele. Azokat elhelyezték távolabbra, ki a város központjából, közel a nagy gyárak és raktáraikhoz. A város szíve, legszebb pontja azonban érintetlenül áll úgy a gyárkérmények, mint a nagy hajók üzleti forgalmától. A tó partját egy nagy, szép területen pompás park borítja, benne épült egy remek muzeum, arrébb a márványtól tündöklő közkönyvtár, amelyet mindenki szabadon látogat, senki se kérdi, ki fia, ki leánya, mit és miért olvas, csak kérni kell s ingyen, szívesen adják rendelkezésére akár tudományos célból, akár egyszerű szórakozásból vette is kezébe a könyvet vagy újságot.

Megnéztük az Auditorium című óriási hotel, a mely őt utcára néz. Van remek színháza 5000 személy számára, pompás koncerttermei, remek éttermei, kávéházai, fürdői, képtára, képkiállítás, olvasótermei stb. stb. Benn a szállodában megtalál az ember mindent, a mire az utasnak hirtelenében szüksége lehet. Mikor az ember belép

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barfok épülete.

Nagy választék ágy- és asztalneműekben,
színes és fehér barchetok stb.

olcsó, szabott árak mellett.

Mai lapunk 4 oldal.

00000623

Sziráky Antalné grófné.

Bübanatos őszi délelőttön, megtört fényű nap világnál, zizegő sárga levelek hullongása halotti dalt zökögő őszi szél sirámá kíséretében folyt le az a szomorú temetés, amelynél nagyobb, mélysebbebb szomorúság csak annak a sötét, gyászoló fekete tömegnek a szívében lakozott, a mely azt a bánatos, egyszerű koporsót kísérte. A budapesti temetésről nem írunk. Ott azok vonultak föl a gyász pompájában, akik a főúri világ ragyogásában is ismerték Cziráky Antalné grófnét. Itt ő egészen a miénk, fejérmegyeieké volt, a kik közt az ő áldásos életét leélte, a kik érezték a jóságos meleg szívének közelségét. Ő és egyszerű por összevegyülve hullámzott körülötte, mindenki érezte, hogy a közös fájdalommal egyformán ki kell venni valamennyinek a részét.

A ki városunkból Budapestre megy, a vonat jobb oldalán a börgöndi pusztán emelkedett magaslaton szépen gondozott, zöld fenyvesítől körülvevett kis temetőt lát. Susogó, télenyáron zöld fenyvesek s fehérryírfák határolják a holtak csendes siri nyugodt helyét. Középen messze ellátszólag a megváltás jele, az Ur keresztje mutatja, hogy ott azok pihennek, a kiket a föltámadásnak, az örök életnek reményeivel temettek oda. Ide kíváncskozott az örök pihenésre Cziráky Antalné grófné. Itt nyugszik a gróf első neje Eszterházy Alexia grófné kis leányával Alexiával. Urasági lakás nincs a pusztán, hanem a gazdatiszt egyszerű lakásán fogadta a gróf a tömérdek gyászolót, a kiknek fájdalma az övében osztozott. A holttemet éjjel szállították a pusztára s a temetővel szemben egy lombsátort állítottak és odahelyezték el a szomorú érckoporsót. A sátor oldalai tele voltak a tömérdek koszorúval. A koporsó felett örök mécses lobogott, mellette pedig két gyertya lángja égett. Így kívánta a megboldogult. Szerette az egyszerűséget, a közvetlenséget életében s ezt akarta a halál után is. Fél 11 órákor megkezdődött a gyászszertartás, a melyet K. Horváth István esperes-plebános végzett Krécsy

nem szállodában, hanem valami milliomas palotájában képzeli magát. Szinte ünnepléses csend veszi körül. Száz meg száz embert lát, de az valamennyi csak suttogva beszél. A mi zaj volna, az elnyeltek a csillag, mystikus félhomályba burkolt márványfalak s a süppedő vastag szőnyegek. Járhatnak összevissza, nem kérdi senki, hogy mit akarunk s mikor alaposan kicsodálkozunk magunkat, szinte meghatva lépünk ki s azon gondolkodunk, hogy azokból a fényes termekből, mily pompás istenházát lehetne csinálni. Van a szállodának azonfelül egy 82 méter magas tornya, a melyről pompás kilátás nyílik az egész város területére. Egyébiránt az egész épülettömb 3 millió 500 ezer dollárt emésztett fel.

Szóljak még a Marschall Field nagy-szerű áruházáról, a mely általános vélemény szerint a világ legnagyobb áruháza? Hozzá a berlini Wertheimer féle áruház csak kalitka. A város közepén 35 holdnyi területen épült, 6 utóca néz a 14 emeleten elhelyezett áruházak összejárása, illetőleg tüzetes megsejtelése legalább két napot igénybe venne. Lehet benne kapni mindent, a mire az embernek a bölcsőtől a sirig szükségége lehet. Megveheted a babaruhát, kifastérozhatod magadat, megveheted az egészséglakasodat, megbedélhetsz hidegen vagy melegen, jólakhatsz tudományokkal s vehetsz a rokon-ágadnak annyi értéket, hogy három hor-dár cipeli utánad. A ház 800 alkalmazottja úgy kiszolgál, mint egy keleti herceget. Ők kibírják, csak a te erszényed bírja ki.

(Folyt. köv.)

Károly Iovasberényi, Kolonics Károly nadapi, Sterbeczky István pákozdi, Schier József pátka-plebánosok és Buiyray Antal budapesti sz. Fejérmegyei házfőnök segédletével. A koporsót a gyászolók által kísérv az uradalom emberei átvitték a temetőbe. Cziráky Antal gróf leányaitól Eszterházy Miklósné hercegné és Eszterházy Pálné grófnétól kísérv ment a koporsó után, a mely az ő lelkük világnak egy részét zárta magába. A környék tanítói élenekelték gyászzenéket aztán letették a holttestet a családi sírbolt csendes pihenést nyújtó némaságába.

Egy óriási tömeg vette körül a koporsót. Közülük sikerült följegyeznünk a következőket: Eszterházy Miklós herceg nevével, Cziráky László gr., Prohászka Ottokár dr. megyéspüspök, Baththyány Lajos gr. v. b. t. t. Csekonicus Endre gr. v. b. t. t. Csekonicus Sándor gr., Csekonicus Iván gr., Csekonicus Pál gróf, Cziráky Béla gróf főudvarnagy, Eszterházy Pál gróf, Eszterházy Mór gróf, Eszterházy Béla gróf, Eszterházy László gróf, Eszterházy Imre gróf, Cappy Albert gróf, Zichy Rafael gróf, Cziráky József gróf, Cziráky György gróf, Szögyény Marich Julia, Szögyény Marich Géza, Miske Kálmán, Sárközy Aurél, Verebi Vég István, Meszlenyi Pál, Károly János, Krizsány János, Daróczy István, Ivánka László, Turján József, Révy Ferenc dr., Lauschmann Gyula dr., Pataki Armin dr., Dieballa György, K. Kenessey István, K. Kenessey László, Kenessey Gyula, Balassa Sándor, Dettrich László, Huszár Dezső, Szűts Andor dr., Kálmán Vince, Viszota Alajos dr., Nagy Albert, Grünfeld Jakab, Deutsch Aladár, Káltenecker Márton, Deáky Alajos, Karl István, Flits Miklós, Hübner Károly, Szabó Sándor, Szabó István, Vida István, Tokay Piusz, Bilkei Ferenc stb. stb. Azonkívül képviselve volt Lovasberény, Csákvár, Nadap, Káloz, Pázmánd, Pátka stb. községek előjárósága, az uradalmak tisztikara.

UJDONSÁGOK.

Zichy Nándor gróf ünneplése. Zichy Nándor gróf, a magyar katolicizmus ősz vezére, most fennepeli születésének 80-ik évfordulóját. Az ébredő magyar katolicizmus, amely neki oly sokat köszön, ebből a lélekemelő alkalmából kifolyólag hálás szívvel tekint vissza a nemcs próféta, amelyre újból és újból esdi le az Ég áldását. Az egész országban fényes ünnepségekre készülnek. Ezeknek az ünnepeknek nyitányaképpen a múlt vasárnap Adony község fennepelt, amely nemcs nagylelkűségnek áldásait a legközelebből élvezte. Tudósírónk jelentése szerint ünnepség a következő sorrendben folyt le: D. e. 10 órákor a kegyuri plebánia templomban Te Deummal összekötött háláadó ünnepléses sz. mise volt, amely alatt a nép és Mária kongregáció tagjai fölolvastva énekeltek lélekemelő énekeket. Offerorium alatt Wachter helybeli járásbíró gyönyörű hegedű játéka lepte meg a közönséget. Sz. mise után a községhez tartozó diszközgyűlés volt, majd utána Huszár Dezső főszolgabíró vezetésével Adony-Ivánca és Szabolcs községek képviselőtestülete mutatta be hódolatát nevezett községek jötevő földesurának. A II. bizottság küldöttsége a helybeli tisztviselő, ügyvéd és orvosoké volt, szintén Huszár Dezső főszolgabíró vezetésével. A III. deputációban a helybeli összes egyesületek, körök, a tüzoltó testület, az iskolások, az izr. hitközség tisztelői.

Ezeket a küldöttségeket Dr. Sajgó Gusztáv községi orvos vezette. A küldöttségeknek az aggó gyönyörű válaszokat adott. Különösen hangsúlyozta, hogy a katolicus elveket mindenekelőtt a saját életünkben kell érvényesítenünk, csak így várhatjuk a keresztény Magyarország föltámadását. D. u. 5 órákor az összes iskolások tartották fennepélyt, a melyen az ünnepeket is jelen volt egész családjával. A programot az esperes-plebános rövid, de mélyen átértett beszéde kezdte. Utána az óvodások, majd az iskolások egy-egy színdarab keretében köszönték meg az ősz főúrakat az a sok áldozatot melyet az iskolák fönntartása érdekében annyi éven keresztül a nevelés és oktatás oltárára fölajánlott. Felvonásközökben a kath. Kőr dalárdája Csöngedy István kántortanító vezetésével gyönyörű énekeket adott elő.

Este 7 órákor fölhangozt a községhez tartozó zenekar játéka, a melynek hangjai mellett megindult a több száz lámpával fölszerelt kocsig a kástej felé. Az aggó kertjére nyíló verandán fogadta a több ezernyi tisztelő tömeget, melynek nevében Tóth József dr. ügyvéd fejezte ki a közönség hódolatát. A főúr atyai válasza után a dalárda, majd a zenekar működött, fölülán a levegőben az ünnepeket vetített képe grófi címerével díszítve és ezen fölirással: „Eljen a mi 80 éves Kegyelmes Urunk.” Az ünnepeket a Kath. Kőrben igen sikerült népművelés keretében reggelig folytatták és éltették a község jötevő kegyurát.

Nyugdíjazás. Az igazságügyminiszter K. Kenessey László törvényszéki bíró hosszabb betegsége miatt ideiglenesen nyugdíjazta. A nagytehetségű bíró gyengélkedése őszinte fájdalommal tölt el bennünket, de reméljük, hogy folyton javuló egészségét mihamarabb vissza fogja nyerni s újult erővel érvényesíti nagy tudását a magyar judikatura hasznára.

Kossuth—Justh. Tudvalevő, hogy a függetlenségi párt kebelében a régóta feszülő hur elpattant. Vasárnap a képviselők egy része Justh Gyula makói beszámolóján — legalább a külszin szerint — azt mutatta, hogy helyesli Justh Gyula vezérei ambíciót. A másik a mérsékeltebb rész bebizonyítani akarván, hogy Justh Gyula nyomán nincs kedve a falnak menni, Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf tiszteletére lakomát rendezett. Justh mellett 115 képviselő nyilatkozott, Kossuth mellett pedig 119. Szóval a párt — a látszat szerint — ketté oszlott, ámbar mi azt hisszük, hogy a megjelenés vagy meg nem jelenés nem okvetlenül jelenti az elszakadást.

Bennünket első sorban a mi képviselőink állásfoglalása érdekel. *Manndorf* Géza báró városunk országos képviselője, személyesen vett részt a makói beszámolóban, ő róla tudjuk, hogy helyesli Justh politikáját. *Madarász* József sárkeresztúri örökös képviselő tízes hangja levélben pocskékta tette az összes hatvanhetekeket, mint a kikkel egyáltalán nem lehet megmenteni a hazát és elvben csatlakozott Justh Gyula pártjához. *Csonlos* Andor a váli kerület országos képviselője a Kossuth-lakomán vett részt, az ő Justh-ellenes hangulatát szintén régóta ismerjük. *Horváth* Gyuláról a csákvári képviselőről semmit se hallottunk, ő valószínűleg Mohamed koporsóját irigyl. Ezt tőle csodáljuk. Hogy azonban *Koller* Tivadar neve se itt, se ott nem szerepel, azon — azt hisszük, senki nem tüközik meg. *Koller* Tivadar ismét nem ér rá az ország dolgaival foglalkozni. Mert mikor ért rá *Koller* Tivadar az ország ügyeivel foglalkozni? Bizonyosan krumplit szedetett, vagy repát szállított.

Hermann László hangversenye. Az idei hangversenyévadot egy rendkívül tehetséges művésznövendéknek, városunk szülöttének, *Hermann* Lászlónak bemutatkozó hangversenye nyitotta meg a Szent István-teremben. Zenészemberék már napok óta őszinte érdeklődéssel várták a vasárnap esti hangversenyt, amely a nagytöbbség szélesebb körű támogatását érdemelte volna meg. Az ügyes rendezés így is elég. szépszámú közönséget gyűjtött egybe, mely őszintén és melegen ünneplte az alig 19 éves művésznövendéket feltétlen zenei műveltsége, szép technikája és finom ízlése által elért figyelemreméltó sikere alkalmából. Saját szerzeményű *Szonátája*, *Elégiaja* és *Menuettjének* előadása után az igazi hatás Bruch N. Gmoll *Hegedűversenyének* magas művészi iskolára való interpretációja nyomán nyilatkozott meg. A remek piészfőll a legridegebb kritikák is a meleg elismerés hangján szólottak. Rendkívül tetszett még Juon: *Románca* is, melynek zenekari értéke, behízelgő dallam vitele *Hermann* László játékában tökéletes élvezetet nyújtott. A Bruch-koncert hegedű szólóját a katonazenekar kísérte *Frycsa* Richard karnagy vezetésével, a *Románct* és még néhány darabot pedig *Havas* Gáborné uró oly rég nélkülözött művészi zongorajátéka avatta kétszeres zenei csemegyévé. Mint zeneszerző, egyszerre három eredeti szerzeményével lépett *Hermann* L. a nyilvánosság elé; központi alapos zenei tudásról és lellet ízléséről tanuskodnak, míg invencióját a nagy klasszikusok tanulmányozása lesz hivatva kiegészíteni. A közönség mindvégig lelkesen tüntette a mi vá-

rosunk szülője mellett, a kibén néhai szépemlékű édesanyjának Udvardy Emerikának kedves és sokat által mos' is halásan emlegett egyéniségét látja visszatérőközödni.

Reméljük, hogy Hermanit, a leendő hegédműviszt, minél gyakrabban lesz alkalmunk hallani. A magunk részéről sok sikert kívánunk a szépen induló tehetséghez.

— **Ezüstmennyegző.** Jészenczky Lajos Bodajk népszerűri gyógyszerésze a múlt vasárnap ünnepelte meg házasságának 25 éves évfordulóját. Ez alkalommal feleségével együtt Budapestre ment fel s ugyanabban a templomban, amelyben 25 évvel ezelőtt hűséget esküdött feleségének, a 25 éves frigy boldog emlékére s megerősítésére az egyház áldásában részesült. Az ezüstmennyegző alkalmából számosan fejezték ki jó kívánataikat.

— **Közigazgatás a vármegyén.** Ma délelőtt volt a vármegyén a rendes havi közigazgatási ülés, amelyen Szitts Jenő alispán elnökölt.

Az elnöklő alispán a részvét meleg hangján emlékezett meg a Cziráky Antal grófort ért családi gyászról s a bizottság egyhangú helyeslésével részvevőit kiűzött a grófhöz.

Lanschmann Gyula dr. tiszti főorvos a megye közegészségügyi viszonyairól jelentett. A megye közegészsége a múlt hóban elég kedvező volt. Az uralkodó megbetegedés a hasiagymáz volt, amely különösen a dunamelléki községekben szedte áldozatait. Házasságot kötött a múlt hóban 121 pár. A születések száma 606, halálozás 354. Születési többlet 246 lélek.

Turján József pénzügyigazgató jelenlése szerint kincstári követelés volt a múlt hóban 5,301.626 k. erre befizetett 3,448.825 k. Hátralék 1,752.001 k. Házadómentesség 55, fizetési halasztást 22 esetben adott az igazgatóság.

Vajda Géza, az állampénztészi hiyalat főnöke szerint az utak jó állapotban voltak — kifogások legfeljebb a Budapest—Eszék és az Ipolyáság Székesfehérvár között megyékben keresztülvívó utak ellen merültek fel. A vállalkozó ezeken az utakon nem szállította időben a szerződésben megjelölt fedanyagot. A bizottság több tagja panaszolta ez állapotokat s erre határozott az lett, hogy a közigazgatási bizottság ez ügyben történendő eljárás végett megkeresi a kereskedelmi miniszteriumot.

Schaller Flóris tanfelügyelő jelentést tett a sáregresi r. kath. iskola tulzsfeltségéről. A bizottság erre az állapotr felhívja az egyházi hatóság figyelmét. Nagy Kristóf, a javítóintézet volt tanítójának végkiegészítését a miniszter elrendelte. A dunapenteleki el. iskolához Gergely Irént neveztek ki tanítónőnek. Pázmánd község a r. kath. iskola tanítóinak fizetését megtagadta. Az ügy a közigazgatási bizottság elé, került amely ugy határozott, hogy a község a canonica visitatio értelmében a felekezeti iskola tanítóit is köteles fizetni.

— **Perczel Mór Szobra és vármegyénk.** Perczel Mórnak, a 48-as szabadságharc egyik dicső emléktábornokának szülőföldjén a tolnamegyei Bonyhádon szobrot fog emeltetni a hálás utókor. Tolnamegye e végből kéri átiratot intézett az összes vármegyékhez, hogy Perczel Mór szobrának felállításához járuljanak hozzá. A mozgalmat a mi megyénkben Szűts Jenő alispán vette a kezébe, aki gyűjtést fog rendeztetni az egész megyében. Perczel Mór különben a mi megyénkhez szorosabb kapcsok fűzik. Tanítványa volt ugyanis Vörösmarty Mihálynak, vármegyénk bűszkeségének, aki a bonyhádi Perczel-családnál huzamosabb ideig nevelősködött.

— **Egy incidens és a folytatása.** Az év elején egy különös incidens történt a Kereskedelmi Csarnokban. Az egyik vidám estén, a mikor a tagok a Csarnok jövődi hivatásának, nagy terveinek ábrándképei körül áldoztak, fölkeltek egy ur és dikciót mondott. Arról mondott dikciót, hogy ő miben látja kifejeződve a kaszinó hivatását. Abban, hogy a zsidóságnak érdekeit védelmezzék, illetőleg nekünk védelmezzék, hanem tülzhelye legyen azoknak a támadásoknak, a melyek ezt az eszmét a társadalom testébe beékelni kívánják. A harcos természetű ur nem fejezhette be szavait, mert csakhamar olyan orkán tört ki, a mi lehetetlenné tette számára a további szavazást. — Takarodjék! menjen vissza oda, a honnan

jött. — Sőt Grünfeld Jakab városunk társadalmának közitszeleiben álló alakja mondotta, hogy ő gyerekkora óta él Fehérvárott és soha nem kellett panaszkodnia a miatt, hogy meg nem becsülték. Mert itt — mondotta — mindenkét megbecsülnek, a ki azt megérdemli s a ki nem érdemli meg és veszekedést akar kezdeni, az pakoljon, hurcolkodjék és senki visszahívni nem fogja. A szónok elhallgatott, mélyen elhallgatott, sőt annyira elhallgatott, hogy még a Csarnokból is kilépett, a mit a vihar lecsillapodása nyomán mindenki örömmel és megnyugvással vett tudomásul. Annál is inkább, mert Fehérváron egyetlen olyan társaskör nincs, amely amavallásu polgártársak ügyeibe kívánna beleavatkozni. Megjegyeztük mellesleg, hogy az egyik tekintélyes kereskedő egy másik társaskörben indítványt adott be, amelynek értelmében a szónokló ur kigolyozását követelte. Ezt az indítványt aztán mégis visszakönyörögték.

Ez volt az első stádium. Multak a hónapok s most egy különös esemény történt a Csarnok kebelében. A vezetőség azt az urat, a ki pár hónap előtt sürgősnek talalta, hogy becses jelenlététől megszabadítsa a főlháborodott közvéleményt — egyszerűlen visszakönyörögték. Hát ez aztán igazán furcsa. Sőt megdöbbentő! Változtak az elvek? s arra nézve is változtak az elvek, a mit azelőtt mindenki perhorreskált? Olyannyira szükséges egy urnak a jelenléte, hogy könyörögni kell érte, pláne a kinek olyan elvei vannak? A furcsa eljárásnak egyelőre a következőképpen lett, hogy a Kör több keresztény tagja: névszerint Karl István, Kaltenacker Márton, Hübler Károly, Flits Miklós bejelentették a Kereskedelmi Csarnokból való kilépésüket.

— **Felmentés.** Kivisits Bódog az ipartestület titkára — a mint ismeretes — hosszabb idő óta nagyfoku ideggyengeségben szenvedett. Betegsége annyira súlyos volt, hogy az ipartestület fejlesztendő szabadságot is, abban a reményben, hogy Kivisits Bódog, vissza fogja nyerni egészségét. A beteg ember egy időben keresztül egy budapesti sanatoriumban is ápolhatta magát, a mely ápolás azonban szintén nem tudta őt visszaadni régebbi munkakörének. November elején az ipartestület kénytelen volt Kivisits Bódogot eddigi állásától teljesen felmenteni, tekintettel azonban eddigi érdemeire és az ipartestület irodájának újjászervezése körül tapasztalt nagy munkásságára, három hónapi fizetését utalványoztatva ki számára. Ennek a valóban szép tehetségnek a romjainál ószinte sajnálat fog el bennünket. Kivisits Bódog a Fejérmegyey Naplónak is több esztendőn keresztül kiváló belmunkatársa volt. Írásai sokszor keltek élénk figyelmet és felülmelkedtek a vidéki hírlapirás megszokott határain.

— **Színházi jelentés.** A színházny — a mint jeleztek már csütörtökön kezdődött. Bemutató előadásul szinre került *Szerelmi keringő* operett. A társulat névsora a következők:

I. Műszaki személyzet: Szalkai Lajos igazgató, főrendező, rendezők Déri Béla, Kovács Lajos, Szalkay Lajosné pénztárosnő, Tombor Aladár karnagy, Szabolcsi Ignác, ügyelő, Kiss János sugó, Guttmann Gyula festő, Kádár György fő ruhatáros, Miceai György kellekes, Wittgruber Győző szereposztó, Nagy Géza díszítőmester, 8 díszítő.

Előadó személyzet. Nők: Bihari Erzsike soubrett primadonna, Paxy Margit koloratúr énekesnő, Palfy Mariska soubrett énekesnő, Ladányi Mariska énekesnő, Kiss Cecil énekes naiva, Verő Janka hősnő, Fekete Irén szende, Tombor Aladár drámai anya, Györfy Thán Margit operett vigi. komika, Fekete Ilona burlesk komika, Kiss Tusi, Huszthy Rózi, Vámos Gizella, Déry Béláné, Madarassy Berta, Batory Béláné, Tombor Olga kar- és segéd színésznők.

Férfiak: Szalkay Lajos operette buffó, komikus, Déri Béla bonvivant, szerelmes. Kovács Lajos jellem apa. Gyárfás Ödön baritonista. Iványi Jenő tenor, bariton. Báthori Béla komikus. Marossy Géza énekes bonviván. Alápi Nándor szerelmes társalgási. Böszörményi Béla Szabolcsi Ignác, Vértés Mihály, Kiss Sándor, Békeffy Róbert, Lakatos Sándor, Soós Károly kar és segéd színészek.

Műsor: Operettek: Elvált asszony, Szerelmi keringő, Vera violetta, Szép Grisettek, Iglió diákok, Tilos a csók, Szentgáléni kaland, Gégák,

Betyár királyné, Rébus báró stb. — **Színház:** Sasfók, Hivatásnok urak, Kivándorló, Lilium, Remény, Buridán szárnár, Nők edvence, Gályarab, Jack a senki, Tajfun, Mózgó postásné, Édes teher stb.

— **A városok szubventiója.** Tudvalevő, hogy az idei költségvetésbe az állam 2 millió koronát vett föl a városok segélyezésére. Idősebb az 1909. év véget járjuk s az állam segélye még mindig nincs szétosztva. A minisztérium — a mint értesültünk — legutóbb foglalkozott ezzel a kérdéssel s fölvetették azt az eszmét, hogy nem volna-e célszerű, ha az idej és a következő esztendő államsegélyét egyszerre bocsátanák a városok rendelkezésére. A minisztérium ügy határozott, hogy az 1909/dik évi államsegélyt sürgösen osszák szét a városok közt. Természetesen élénk kíváncsiság tárgyát képezi most a városházán az a kérdés, hogy a segély milyen célra adódik? A tisztviselők ügy reménylik, hogy a tisztviselők fizetésének rendezésére osztják fel, viszont hallottunk tervet, a mely szerint ez az összeg fogja képezni a városok megépítésének évi törlesztését. Ezen lehet gondolkozni és eredménykedni. Mindenekelőtt azonban: *lassuk a medvét!*

— **Sport.** A múlt vasárnap volt az utolsó labdarugó verseny a sóstói tornapályán. Ez alkalommal a helybeli Torna Club football csapata és a Kőbányai Sport egyesület football csapata állottak szemben egymással nagy közönség jelenlétében. A verseny eredménye a következő: 0:6 a kőbányaiak javára.

Fráter Loránd legújabb nótáskönyve épen most jelent meg és a koronáért kapható, Klükner Péter cs. és kir. udvari könyvkereskedésében Saékesfehérvárott.

— **Hullaogató.** Az állategészségi mizériák kívánatosak tettek, hogy a város vezetősége gondoskodjék az állati hullák alkalmas eltakarításáról. Ezáltal természetesen megszűnnének a dög-tér mizériái is, a város levegője, egészségügyi viszonyai sokat nyernének. A város vezetősége e célból érintkezésbe lépett a budapesti dígestor részvenytársasággal, mely ajánlatot tett a városnak, hogy hajlandó önköltségen egy dígestort felállítani, ha 25 évi koncessziót nyer és az állathullák a dígestorhoz való szállítását a város magára vállalja. Ez ügyben dr. Saára Gyula polgármester f. hó 6-án d. u. 3 órára értekezletet hívott össze, melyen Winkler Vilmos főmérnök ismertette az ügyet. A dígestor az új köztárhídi telek mellé jönne. Az értekezlet abban állapodott meg, hogy létezését lehetőleg elősegítik.

— **Helyettesítések.** A móri pölgári iskolához egyik tanító betegeskedése idejére Ribiczey Olga okl. polg. iskolai tanítót küldötte ki helyettesítőül a miniszter.

— **OLYMPIA mozgófényképszínház** Rudai-ut 3. sz. f. hó 11, 12, 13 és 14-én a levegő meghódítása, az aviatika nagy napja. 30 repülőgépet látható, köztük az elpusztult Republic léghajó. Az előadások hétköznap este 8 órakor, vasár- és ünnepnap 4, 6 és 8 órakor kezdődnek. Világos nézőtér, a színház fűtve van.

— **Nagy vasúti baleset.** Súlyos kimeneteli vasúti baleset történt tegnap a Máv. brück-királyhídi vonalán Bicske állomás előtt. A balesetet szigoruan titkolták, de a nagy késéssel megérkező utasok révén a katasztrófa híre gyorsan elterjedt a városban, természetesen fantasztikus kombinációk kíséretében. Több halotról beszéltek, de szerencsére ez nem felelt meg a valóságnak. A balesetről a következőket jelentik:

Négy óra ötven perckor indult Győről a 13. számú személyvonat, mely a mástrendi szertint 7 óra 30 perckor érkezett Szár megállóhoz. Alig indult el innen a vonat, rossz kapcsolás következtében négy utolsó kocsi leszakadt úgy, hogy a vonatnak nyílt pályán még kellett állni és a személyzetnek a vonat összekapcsolásához kellett fognia. Alig készülték el ezzel, hátulról irtózatos erővel a személyvonatba rohant az 51. sz. gyorsított tehervonat. A tehervonatnak ugyanis azon a sínpáron kellett végighaladnia, a melyen a személyvonat veszteget és a tehervonat mozdonyvezetője eddig még ki nem

derített okból nem vette tekintetbe a szemafor tilos jelzését. Az összeállítás oly erővel történt, hogy a személyvonat négy utolsó és a tehervonat több kocsija pozdorjává tört. Két embert súlyos sérülésekkel szállítottak a bicskei kórházba, egynek a romok levágták a lábát. Báró *Buschmann* Gotthard, az Esterházy-uradalom főkörmányzója agrárközvetítést szünetelt. Budapestre szállították, és most az Esterházy-palotában ápolják. Őt utas jelenté-keny sérüléseket szenvedett. Ezeket részben a helyszínen, részben pedig Budapesten a keleti pályaudvaron kötözték be, ahova 9:20 helyett 11 órakor érkeztek meg az épen maradt vagonok. Az összeállítás könnyen borzasztó katasztrófával végződhetett volna. A tehervonat egyik kocsijában ugyanis másfél méter magas dinamit volt. Ennek a kocsinak mivel, a tehervonat végén volt, szerencsére semmi baja sem esett. A rajta levő fékező, Neumann Rezső azonban az összeállítás pillanatában leugrott a vonatról és súlyos sérülést szenvedett. Bécs felé a brük-királyhidai vonalon valószínűleg még holnap is csak átszállással lehet közlekedni.

— **Felhívás.** Reá István rendőrkapitány felhívást bocsájtott ki, melyben ismételt figyelemzést a város közönségét az utakról szóló törvény és a városi utrendőri szabályrendeletben foglalt intézkedések szigorú betartására. Az idevágó intézkedések a következők: a) Minden járművel balra kell hajtani, a szembenjövőknek balra kell kitérni, az előtte haladónak pedig jobbra kell elébe kerülni. b) Minden járműnek éjjel és sötét időben vagy lámpával vagy csengővel kell ellátni. c) A járműnek jobb oldalán 30 cm. hosszú 20 cm. széles táblán a tulajdonos neve és lakása feltüntetendő.

Van szerencsém az igen tisztelt helybeli és vidéki közönség tudomására hozni, hogy a bérletemben levő

Magyar Király szállodái

a legkényelmesebb igényeknek megfelelőleg renováltattam, a szállodái szobákba villanyvilágítást vezettem be. A kényelem kedvéért a villamos csengőket közvetlen az ágyak mellett alkalmaztam.

Éttermekben: A havi abonemat 48 koronára szállítottam le. Az ételekből kis adagok is kiszolgáltathatók.

Minden nap frissen csapolt sör. Minden törekvésem oda fog irányulni, hogy mélyen tisztelt vendégeimet, úgy az ételek, mint az italok tekintetében a legjobbal, rendes polgári árák mellett, kifogástalanul szolgáljam ki.

Azon reményben, hogy a m. t. közönség szíves támogatásával kitüntet, maradtam kiváló tisztelettel

Barnai Ignác, vendéglős.

— **Sikkasztó kocsi.** Horváth József kocsis f. hó 8-án délelőtt gazdáit, Hajnal Mihály és József budai-utli kereskedők nevében Havas Géza helybeli dohánygyárustól 67 korona értékű dohányt vásárolt, az árat azonban, mivel állítása szerint gazdáit pénzt nem adták rá, nem fizette ki. Később azután kiderült hogy Horvát József a vásárlásra szükséges összeget megkapta, de elsikkasztotta. Erre Havas Géza Horváthot csalás miatt feljelentette a rendőrségen, mely a nyomozás megintotta, s a pénzt Horvát József ágyában az istállóban hiány nélkül megtalálta.

— **Az elfogott tolvaj.** Folyó hó 8-án a fumei rendőrség táviratilag értesítette rendőrségünket, hogy Papp Sándor 30 éves cipész és gépkocsivezető Abbáziából 30000 korona értékű ékszerek ellopása után megszökött. Kéri letartóztatását. A távirat vétele után a nyomozás nyomban megindult, melynek eredményeként megállapítást nyert, hogy Papp Sándor Győrben tartózkodik s Újváros Rába-utca 56 szám alatti lakik. Sándor Sándor erről nyomban értesítette a győri rendőrséget s kérte Papp Sándor letartóztatását, ami még tegnap meg is történt, amelyről a győri rendőrség a székesfehérvári rendőrséget táviratilag értesítette.

— **Kereskedőink vasárnapja.** A rendőrség éber gondnal őrökdi a törvény paragrafusában előírt vasárnapi munkaszünet betartása felett. A múlt vasárnap több helybeli kereskedő szegte meg a munkaszünetet azért, hogy üzletét 10 órán túl is nyitva tartotta. A munkaszünetet áthágó kereskedők szigorú büntetésben részesültek, Helyes!

— **Rövid hírek.**
Gárdonyiban sertésorbánc lépett fel. A zárlatot elrendelték.

A tabajdi vásár f. hó 11-én lesz.
Tehen a vonat alatt. A székesfehérvár-budapesti vasút folyó hó 7-én a velencei állomás közelében elgázolta Piller János velencei pályőr tehenét. A kerek darabokra szaggatták szét a veszedelemnek neki menő tehenet.

A nád tolvaja. Krussel Márton sóskuti lakos 50 kor. éstékü nádját ellopta Hoba Lajos. Feljelentették.

Kihágás. Nagy György helybeli asztalossegéd botránny részegségért 20 kor. pénzbüntetésre ítéltetett.

VIDA ELEK kárpitos és díszítő, Székesfehérvár, Megyeház épülete. Teljes felelőség mellett csakis elsőrendű munkák.

Takaréküzhely különlegeségek, valódi dr. Meidinger kályhák, vas és rézbutorok, gyermekágyak és kocsik nagy választékban. Markus Simon Fia lakatosnál Jókai-utca 16.

Schicht

Szarvasszappan

**mindig
a
legjobb!**

Nyavalyatorés!

Ki nyavalyatorés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a **szabd. hatyugyógyeszer-tár által Majna-Frankfurt.**

Gróf Esterházy

**csákvári uradalmának
Vértes-nánai pagonyában
Pusztavám mellett**

kitünő minőségű száraz tűzifa eladó es pedig:

Bükkhasáb, erdei méterenként 9 kor.
Kevert dorong, " " 7 kor, 50 fill.
Kevert tuskó, " " 7 kor.

Megjegyzendő hogy ezen méterek 1.35 méter magasak, 1.10 méter szélesek, úgy, hogy ezen métekből 3 méter tesz ki egy régi ölet.

Eladási helyre vezető utat a vértes-nánai erdőszeláknál mindenkor megmutatják.

**Gróf Esterházy hitb. erdőhivatala
Csákvár.**

!! Üzletáthelyezés !!

Van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség szíves tudomására hozni, hogy Székesfehérvár, Nádor-utca 3-ik szám alatt levő

cipész-üzletemet

f. évi november hó 1-én a püspöki palota mellé, Lakatos-utca 1. sz. alá helyezem át, hol elvállalom minden e szakba vágó munkák gyors és pontos elkészítését és javítását a legolcsóbb áron.

Egyuttal felhívom a n. é. közönség becses figyelmét

kész cipőraktáromra,

hol a saját műhelyemben készült s a legkényesebb igényeket kielégítő kész munkákból továbbra is állandó készletet tartok.

Midőn a nagyérdemű közönségnek 25 éven át irántam tanúsított szíves támogatásáért köszönetet mondok, nb. pártfogását továbbra is kérve vagyok kiváló tisztelettel

Székesfehérvár, 1909. október hó.

Csúcs István cipésmester,

Székesfehérvár, Lakatos-utca 1. szám a. (a püspöki palota mellett.)

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szögény-Marich-utca.

Állandóan nagy raktáron mindenféle
férfi-, fiu- és gyermekruhák

ugyszintén
papi öltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
börkabátok, utazó bundák,
raglán-felöltők, kabátok.